

Industri og Haandværk tæret paa, hvad der her i Landet var af Lagre af Raamateriale. Det har ført til, at Standsningen efterhaanden breder sig. Jeg tror, at Glasindustrien var den første, som gik i Staa, siden er saadanne Industrier som Margarineindustrien fulgt med i alt væsentligt. Oliemøllerne er standsede, Cementfabrikkerne har været standsede siden Foråret med ganske kortvarige Mellemlum. Spinderierne har været standsede en Overgang, kom atter i Gang og standser nu igen. Efter Spinderierne følger med ganske korte Mellemlum Tekstilfabrikkerne. Virksomheder som Teglværkerne har af forskellige Grunde arbejdet i det store og hele med halv Kraft. Gummifabrikkerne har længe været standsede, Skibsværfterne har i Aar og Dag manglet Materialier til Skibsbygning, har kun kunnet virke højest ufuldstændigt og har navnlig ikke kunnet fuldføre Nybygninger, som er ganske overordentlig vigtige, for saa vidt Nybygningerne bliver her i Landet, Jernstøberier og Maskinfabrikker kan maaske gennemsnitlig holde nogle Maaneder endnu med indskrænket Arbejdsstyrke. Naar de kommer omkring Nytaar og lidt ind i det nye Aar, maa vi gaa ud fra, at disse og mange andre Virksomheder drages med ind under Standsningen. Ved Siden heraf er der andre Industrier, som vi ikke havde behøvet at standse, men som er standset paa Grund af Regeringsforanstaltningerne. Jeg sigter til Spritfabrikkerne, som kun gaar delvis, Ølindustrien, som ganske vist gaar endnu, men hvis Standsning vil kunne imødeses i Løbet af det kommende Aar, eller Tobaksindustrien, hvis den nye Skat maaske bevirker i alt Fald delvis Standsning. Selv om vi tænker paa den egentlige Landbrugsindustri, maa vi være forberedte paa, at i alt Fald, efterhaanden som Tiden gaar, Mejeriernes Virksomhed bliver indskrænket og Slagterierne ogsaa til sidst gaar i Staa.

Derfor maa jeg advare imod den Forestilling, at Tiden nu er til endnu at tænke paa Merindtægtsskat, og det saa meget mere, som man ikke bør overse, at den Synken af Pengenes Værdi, som har bevirket de højere Priser, samtidig kræver, at Virksomhederne skal arbejde med stærkt forøget Driftskapital, for saa vidt de overhovedet er i Gang og kan købe Varer. Der er mange Tilfælde, hvor de importerede Varers Pris er gaaet op til det fem—ti-dobbelte, ja, endog højere op, og det er i hvert Fald saadanne Forhøjelser, at dette kræver store Pengemidler. Hvis man nu af en tilsyneladende Merindtægt,

som har vist sig atter at forsvinde under Standsningen, for at man kunde dække Tabene under denne og lønne Funktionærer o. s. v., tager dette til Statskassen, tilføjer man let en Række Industrier, der er betydningsfulde for os, og som beskæftiger en Mængde Mennesker, en alvorlig Skade. Industrien er jo nøje knyttet til Indførselen og Udførselen — ja, i ikke mindre Grad naturligvis end Landbruget og andre Erhverv, men det er jo saaledes, at Indførselen til Landet betyder Landets Forsyning og Udførselen Betaling af denne Forsyning. Naar det er gaaet godt i de forløbne Aar, skyldes dette ikke mindst, at der har været et godt Samarbejde mellem de paagældende Erhverv og de to Ministerier, som det i denne Sammenhæng kommer an paa — jeg tænker paa Udenrigsministeriet og Justitsministeriet —, et Samarbejde, som har været karakteriseret ved Statshjælp til Selvhjælp. Det har fundet megen Forstaaelse, og jeg tror, at vi kan takke dette lykkelige Samarbejde for, at Forholdene har udviklet sig paa dette Omraade i den Tid, der er gaaet, saa gunstigt, som Tilfældet er.

Men ved Siden af dette Forhold til Regeringen har Industri og Haandværk staaet i et andet Forhold til den, og det var netop dette, som jeg sigtede til før med Hensyn til Loven af 7. August og den overordentlige Kommission, som jeg har været Medlem af fra dens Begyndelse. Den overordentlige Kommissions Opgave var fra Begyndelsen at hjælpe paa Forsyningerne og at tage sig af Priserne. I Begyndelsen af 1914 lagde man med Rette den største Vægt paa Forsyningsspørgsmaalet. Det, man først maatte beskæftige sig med, var Spørgsmaalet om Kulforsyningen, som til en Begyndelse udeblev. Man arbejdede paa at etablere en Krigsassurance, som kunde gøre det muligt at genoptage Farten, og man beskæftigede sig ogsaa med Landets Forsyning med andre Varer, der pludselig udeblev. Bl. a. foranledigede Kommissionen, at Spørgsmaalet om at tilføre en større Ekstrafor- syning af Hvede blev taget op af Regeringen, for at man kunde have en Reserve af Hvedekorn i København. Ogsaa paa anden Maade beskæftigede man sig med Spørgsmaalet om Markedets Forsyning med Varer, idet man støttede Bestræbelserne for at etablere Udførselsforbud for Korn og Fedtstoffer, fordi man indsaa Nødvendigheden af, at Landet ikke tømtes for disse Forsyninger. Allerede paa et tidligt Stadium var der i Kommissionen en ret livlig